

Literatura popularnonaukowa

Aleksijewicz S., **Czarnobylska modlitwa. Kronika przyszłości**, Wołowiec: Wydawnictwo Czarne, 2018.

26 kwietnia 1986 o godzinie pierwszej minut dwadzieścia trzy i pięćdziesiąt osiem sekund seria wybuchów obróciła w ruinę reaktor i czwarty blok energetyczny elektrowni atomowej w położonym niedaleko granicy białoruskiej Czarnobylu. Katastrofa czarnobylska była najpotężniejszą z katastrof technologicznych XX wieku. Dwadzieścia lat później Swietłana Aleksijewicz wróciła do Czarnobyla. Rozmawiała z ludźmi, dla których ten dzień był końcem świata, którzy żyć nie powinni, ale przeżyli i żyją, bo żyć trzeba. A oni opowiedzieli jej o tym, co wydarzyło się wtedy, i o tym, co jest tam dziś. O ponad dwóch milionach Białorusinów, których zapomniano przesiedlić poza strefę skażoną, o dzieciach bez włosów, o zwierzętach o smutnych oczach, które zamieszkały w porzuconych domach, o dziwnych stworach, które pojawiły się w rzekach i lasach. I o tym, że mimo wszystko ludzie chcą być szczęśliwi.

Dzienkiewicz M., **Pionierzy. Poczet niewiarygodnie pracowitych Polaków**, Warszawa: Wydawnictwo Dwie siostry, 2018.

Polacy! Żyjący dawno temu i całkiem współcześni. Pomysłowi i odważni. Czasem trochę szaleni, zawsze uparci. I niewiarygodnie pracowici. Ta książka to połączenie klasycznego leksykonu z anegdotą, sensacją, plotką. Wciągająca – czasem mrożąca krew w żyłach, a czasem zabawna – opowieść o Polakach, którzy dokonali tego, co nikomu przed nimi się nie udało albo nawet nie przyszło do głowy. Lektura, która udowadnia, że Polak potrafi! Odkrywczym tekstom towarzyszą nowoczesne ilustracje, nawiązujące do starej techniki drzeworytu.

Green Allen V., **Powiedz nie szkolnym dręczycielom. Poradnik dla dzieci i młodzieży**, Warszawa: Wydawnictwo Poradnia K, 2019.

Początek roku szkolnego to nie dla wszystkich uczniów radosny czas. Niektóre dzieci wyczekują go z lękiem... Dzieje się tak przede wszystkim wtedy, gdy padają ofiarami nękania. Cierpią i często im się wydaje, że nic nie mogą na to poradzić. Czują się samotne, zawstydzone, a nawet zastraszone czy zaszczute. Autorka książki, Vanessa Green Allen, ma dla nich przesłanie: „Pamiętajcie, że nie jesteście bezsilni wobec dręczycieli i zawsze możecie szukać pomocy!”. Ci, którzy nękają innych, są bardzo różni. Książka **Powiedz nie szkolnym dręczycielom** uczy rozpoznawać szkolną przemoc, jej przyczyny i rodzaje: przemoc fizyczną, słowną, emocjonalną i cyberprzemoc. Na wielu przykładach pokazuje też, że nie wszystkie trudne zachowania są nękaniami – czasem to tylko incydentalne przytyki czy droczenie się. Rozpoznać szkolną przemoc to jedno, ale co zrobić, żeby ją powstrzymać? Wraz z książką dzieci i ich rodzice poznają różne sytuacje, w których następuje przemoc, i wspólnie uczą się radzić sobie ze szkolnymi dręczycielami. Bycie odpornym na szkolną przemoc nie oznacza, że dzieci mogą sprawić, by inni zmienili swoje zachowanie. Ale mogą zmienić to, jak na nią reagują i jaki ma na nich wpływ. Kształtując odporność i pewność siebie, czytelnicy tej książki staną się silni i szybko odzyskają równowagę po bolesnych przeżyciach. Poczują się dobrze ze sobą. I o to właśnie chodzi!

Hockney D., Gayford M., **Historia obrazów dla dzieci**, Poznań: Dom Wydawniczy Rebis, 2020.

Historia obrazów dla dzieci zabiera czytelników w podróż po historii sztuki, która zaczyna się od pierwszych rysunków na ścianach jaskiń i prowadzi do obrazów tworzonych dzisiaj na ekranie komputera i smartfona. W swobodnej rozmowie wybitny artysta David Hockney i krytyk sztuki Martin Gayford opowiadają o sztuce z porywającą prostotą i jasnością. Ilustracje Rose Blake uzupełniają ich słowa i zachęcają młodych odbiorców do zgłębiania dziejów sztuki.

Hodge S., Taylor D., **Sztuka. Encyklopedia dla dzieci**, Warszawa: Wydawnictwo ARKADY, 2018.

Ta piękna książka przedstawia ewolucję największych osiągnięć w malarstwie, rzeźbie i fotografii. Śledzi rozwój malarstwa od prehistorycznych rysunków jaskiniowych poprzez Mona Lisę aż do współczesnej sztuki ulicznej. Prezentuje słynne na całym świecie rzeźby, takie jak terakotowa armia w Chinach czy Dawid Michała Anioła. Pokazuje, jak fotografia odzwierciedla (albo deformuje) rzeczywistość. Dzięki trafnemu doborowi obiektów, ciekawym opisom i wspaniałym ilustracjom stanowi znakomite wprowadzenie dziecka w świat sztuki.

Jarocka M., **ABC Młodego Polaka**, Ożarów Mazowiecki: Olesiejuk Sp. z o.o., 2019.

Książka "ABC młodego Polaka" powinna trafić do biblioteczki każdego polskiego dziecka. Autorka w przystępny sposób wyjaśnia w niej takie pojęcia, jak: plemię, naród i państwo, odpowiada na pytanie, co to znaczy być patriotą, oraz zastanawia się nad tym, jaka jest geneza nazwy naszego kraju. Młodzi czytelnicy, którzy sięgną po tę publikację, poznają dzięki niej między innymi ważniejsze wydarzenia z historii oraz sławnych Polaków, którzy historię tę tworzyli, przeczytają o ciekawych zwyczajach i obrzędach, dowiedzą się, jak wygląda podział administracyjny Polski, i co zaliczamy do naszych skarbów narodowych, będą też mogli sprawdzić swą wiedzę, odpowiadając na pytania zebrane w ostatniej części książki. Informacje i ciekawostki zostały wzbogacone kolorowymi ilustracjami oraz mapami, które ułatwiają przyswojenie prezentowanych w "ABC młodego Polaka" treści.

Johnsen A. L., Natas E., **Łatwa matma**, Warszawa: Wydawnictwo Marginesy, 2018.

Łatwa matma to rewolucyjny przewodnik, dzięki któremu zrozumiecie matematykę. Nie będzie tu żmudnego wkuwania regułek i wzorów! Zrozumiecie podstawowe zasady matematyczne, dzięki czemu będziecie w stanie pomóc dziecku osiągnąć niebywałe postępy. Wszystko opiera się na najnowszych – i wypróbowanych z ogromnym powodzeniem – metodach nauczania, w których kluczową rolę odgrywa pobudzanie do aktywnego myślenia i uczestnictwa, w tym do niezwykle ważnego w procesie nauki dociekania. Nauczanie konceptualne sprawia, że wiedza sama wchodzi do głowy!

Markowski A., ***Na tabliczkę sposób nowy, sama wchodzi ci do głowy: łatwa nauka tabliczki mnożenia***, Warszawa: Prószyński Media, 2015.

Kto by pomyślał, że tabliczka mnożenia może sama wchodzić ci do głowy! A jednak! Ja już wiem, że jest sposób... Błyskotliwe wierszyki wpadają w ucho, a co ważniejsze, zostają w głowie. Dzięki łatwym skojarzeniom pozwalają małym uczniom szybko i bez wysiłku opanować tabliczkę mnożenia w zakresie do 100. Dopelnieniem pełnych poczucia humoru i przewrotnych wierszyków są zabawne i ciekawe ilustracje. Tak skonstruowana pomoc dydaktyczna pozwala dzieciom uczyć się z zapałem i radością, a rodzicom daje pewność, że ich dzieci nie pomylą się przy mnożeniu w trakcie ważnego sprawdzianu.

Ristujczina L., ***500 obrazów***, Bielsko-Biała, Wydawnictwo Dragon, 2020.

500 obrazów to zbiór najważniejszych i najpiękniejszych arcydziełach malarstwa. Wiele z nich znasz, z wieloma możesz spotkać się po raz pierwszy, ale w każdym z prezentowanych dzieł możesz odkryć i zobaczyć coś nowego. Niniejsza publikacja to fascynująca podróż przez historię malarstwa.

Shah S., ***Epidemia: od dżumy przez AIDS i ebolę po COVID-19***, Kraków: Znak Horyzont, 2020.

Ludzie XXI wieku uważają, że nic nie jest w stanie ich zaskoczyć. Nowoczesne środki higieny i wysoko rozwinięta medycyna uspiły naszą czujność. Ogłoszono wielki sukces współczesnego stylu życia. Przedwcześnie. Coraz więcej dzieci nie zostaje zaszczepionych, patogeny mutują, a antybiotyki wykazują mniejszą skuteczność... Zagrożenie rośnie, a my nie wiemy, jak z nim walczyć. Światowa Organizacja Zdrowia kieruje się interesem prywatnych inwestorów. Rządy państw bardziej dbają o budżety niż o zdrowie swoich obywateli. Firmy farmaceutyczne i lekarze zapewniają sobie niekończące się źródło pieniędzy, zalecając chorym nieskuteczne sposoby leczenia. A pacjenci dalej chorują i przenoszą wirusy. Epidemiolodzy twierdzą, że za kilkadziesiąt lat wybuchnie pandemia, która może zabić 165 milionów osób. Przewaga liczebna drobnoustrojów nad nami już teraz wynosi sto tysięcy do jednego. Czy jesteśmy w stanie wygrać tę nierówną walkę?

Stążka-Gawrysiak A., ***Self-Regulation. Szkolne wyzwania***, Kraków: Wydawnictwo Znak, 2020.

Poznaj historie, które mogą się przytrafić każdemu dziecku w wieku wczesnoszkolnym, jego rodzeństwu i opiekunom. Opowiadają o powszechnych trudnościach takich jak:

- organizacja zdalnej nauki w czasie pandemii,
- odreagowywanie emocji po powrocie ze szkoły,
- niska samoocena i niechęć do odrabiania prac domowych,
- dokuczanie ze strony rówieśników,
- silne emocje i zmiana zachowania związana z graniem w gry komputerowe.

Steen M., **Wielcy kompozytorzy i ich czasy**, Poznań : Wydawnictwo Rebis , 2019.

Wielcy kompozytorzy i ich czasy to panoramiczna, biograficzna historia gigantów muzyki poważnej. Każdy rozdział, choć spleciony z innymi, jest jednak odrębny i opisuje życie jednego lub kilku twórców na tle społecznym, politycznym, muzycznym i kulturalnym epoki.

Thiele S., **Jak wirusy i bakterie rządzą naszym życiem: nowe i zdumiewające ustalenia o naszych mikroskopijnych współlokatorach**, Warszawa: Prószyński i Media, 2020.

Epidemie budzą w nas lęk. Dlatego przywiązujemy tak wielką wagę do higieny, nieustannie sięgamy po środki dezynfekujące, a wszelkie produkty opatrzone etykietą antybakteryjny cieszą się niesłabnącym zainteresowaniem klientów. Jednak nie wszystko, co małe, jest złe! W rzeczywistości tylko bardzo niewielka część mikrobów jest dla nas groźna. Całej reszty potrzebujemy do życia – gdyby ich nie było, nie było również nas. Mikrobiolog Susanne Thiele wprowadza czytelników w fascynujący świat mikroorganizmów. Chce, byśmy go zrozumieli, a dzięki temu lepiej chronili się przed zagrożeniami, ale też lepiej wykorzystywali potencjał kryjący się w otaczających nas mikrobach.

Zaidan G., **Składniki. Osobliwa chemia tego, co jemy i czym się smarujemy**, Warszawa: Wydawnictwo Marginesy, 2020.

George Zaidan, absolwent chemii na prestiżowej uczelni, błyskotliwy i piekielnie zabawny naukowiec wyjaśnia, co nauka może (a czego nie potrafi) powiedzieć o składnikach produktów, którymi każdego dnia faszujemy swoje ciała. Woda. Chipsy. E-papierosy. Kremy do opalania. Ta lista nie ma końca. Co się dzieje, gdy wszystkie te rzeczy wchodzi w reakcję z substancjami tworzącymi nasz organizm? Skąd wiadomo, że to, co jemy, pijemy, wdychamy i wcieramy w siebie, szkodzi nam lub pomaga? Dzięki tej książce poznacie, jak z perspektywy chemika wyglądają różne produkty, i dowiecie się, co może nas zabić, a co niekoniecznie jest szkodliwe i dlaczego. Jak bardzo truje nas przetworzona żywność i na ile jesteśmy tego pewni? Kawa to napój bogów czy diabelska krew? Co się stanie, jeśli w upale przedawkujesz fantanyl na słońcu (i co to właściwie jest)? Co wspólnego ma maniok z radzieckimi szpiegami? Czy rośliny chcą nas zniszczyć, a mikroorganizmy pożreć całą naszą żywność?